No. 1856 **Zaterdag 2 Augustus 1919.** **36ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 [illegible] ken regel meer 7½ cts.

Onze Begrooting
IN DE
Eerste Kamer.

De heer **van Kol**: Mijnheer de Voorzitter! Ik kan kort zijn, omdat, waar ik vroeger zwarte tinten moest gebruiken om de ellende in de kolonie, „de noodlijdende kolonie," te schilderen, ons thans in vele opzichten heuglijke berichten bereiken. Er is nu een nieuwe Gouverneur, die met nieuwe energie zal trachten, die hoopvolle verwachtingen te verwezenlijken, al wil ik niets afdingen op den grooten ijver van den afgetreden Gouverneur, die te recht daarvoor woorden van groote waardeering heeft mogen hooren.

In den Kolonialen Raad van Curaçao is onlangs geklaagd over inmenging in het bestuur door Nederland buiten den Kolonialen Raad om. Ik wil daar echter onmiddelijk bijvoegen, dat men slechts de Memorie van Antwoord van den Gouverneur op de begrooting van 1920 heeft in te zien om tot de overtuiging te komen, dat die klacht volstrekt onjuist is.

Ook op Curaçao dient men na een halve eeuw van stilstand, te gaan democratiseeren. Het vorig jaar heb ik gesproken over wenschelijke veranderingen in den Kolonialen Raad, thans wil ik iets zeggen over het bestuur van de eilanden, dus over de Raden van Politie. Meer kiezers zijn ook daar noodig. Hoeveel er zijn weet men aan het Departement van Koloniën niet eens, men zal echter een onderzoek instellen en het resultaat in het *Koloniaal Verslag* opnemen. Het aantal moet toch bekend zijn, want het zou mij verwonderen, wanneer men daar niet, evenals in Suriname, een voorschrift had, waarbij jaarlijks kiezerslijsten voor elk eiland werden vast gesteld. Elk eiland heeft zijn eigen ordonantie, ons echter onbekend.

Thans heeft men twee leden als Raden van Politie, wat mij onvoldoende lijkt voor de behartiging van de verschillende belangen. Men zou dien Raden ook meer werk kunnen opdragen. Volgens de artikelen 124 tot 134 van het Regeeringsreglement doen zij verschillende zaken en hebben zij o. a. het recht, om keuren met strafbedreiging vast te stellen. Zou het echter niet voor de hand liggen om hun ook de regeling van lokale zaken, als het marktwezen, den reinigingsdienst, politie, het onderhoud van wegen, en dergelijke op te dragen?

Maar vooral lijkt mij noodzakelijk, dat de Raden van Politie, die keuren moeten maken en de wetten moeten handhaven, de wet kennen. Tot mijn verbazing las ik in het blad *St Martin Day by Day*: dat er Landraden bestaan, die de wetten van het land. dat zij mee moeten beheeren, niet eens kennen. Zij kunnen deze op de griffie raadplegen, alleen op de kantooruren, en aldus de boeken in handen krijgen, doch kunnen ze dan niet eens lezen. Die wetboeken zijn immers in het Hollandsch geschreven en die Landraden der Bovenwindsche eilanden kennen alleen Engelsch. Het zou dus wenschelijk zijn hun een Engelsche vertaling ten geschenke te geven, een kleine uitgave.

Wat de verkiezingen betreft, ligt het voor de hand—in een kleine omgeving met veel lokale invloeden—dat pressie niet is uitgesloten. Men beweert zelfs dat de gezaghebbers, die de stembiljetten hebben uit te deelen, daarvan een minder goed gebruik maken, zoodat men in hetzelfde blad kon lezen, dat men de officieële candidaten evengoed door den gezaghebber kan doen benoemen, in plaats van dat eenigszins de invloed van de bevolking bij de verkiezingen zich kan doen gelden.

Dat men die gezaghebbers der drie bovenwindsche eilanden,— welk een vrij weidsche titel reeds voor een betrekking van weinig belang en die zich zelf bij voorkeur zelfs als „governor" door de bevolking laten betitelen— van drie tot één heeft teruggebracht, ligt, zooals de Minister 11 April verklaard heeft, in de richting van de bevordering der zelfstandigheid van de onderdeelen, is dus een stap vooruit. Maar ook zou het wenschelijk zijn, dat men in den Kolonialen Raad vertegenwoordigers vond van de bovenwindsche eilanden, wier belangen nu dikwijls in het gedrang komen.

De samenstelling van den Kolonialen Raad zelf is, wat het democratisch beginsel betreft, zeer eenvoudig. Van kiezers geen sprake. Zij worden benoemd door de Kroon. Maar het groote bezwaar is, dat zij zich zelf aanvullen, zoodat, vooral in zoo'n land, waar sedert eeuwen dezelfde familiën gevestigd zijn, de kliekgeest zich natuurlijk steeds krachtiger moet ontwikkelen. De Minister zegt in de Memorie van Antwoord, dat hij van die voordracht kan afwijken, maar dat gebeurt uiterst zelden en ik vrees, dat dan ook ernstige kreten van verontwaardiging zouden opgaan. Echter, zoolang men nog benoeming heeft, zou het billijk zijn, dat men er toch ook eens over dacht of het niet wenschelijk zou wezen tot lid van den Kolonialen Raad te benoemen een Katholiek priester, pater Euwens, die getoond heeft, wat de hoedenvlechterij en dergelijke zaken van algemeen belang betreft land en volk te kennen en daarvoor hart en toewijding te hebben, een der meest verdienstelijke burgers van Curaçao.

In het Voorloopig Verslag is ook gevraagd of juist was het protest, door tal van ingezetenen gezonden en ook in den Kolonialen Raad geuit, dat men bij voorkeur de hoofdambtenaren koos uit Nederlanders. Echter blijkt—tot mijn genoegen—uit de Memorie van Antwoord, dat ook deze klacht van Curaçao geen reden van bestaan heeft.

Wel kan men klagen over de gebrekkige statistiek. Wat den handel betreft, zijn de uitvoercijfers te laag. Toch is het van groot belang die te kennen.

Curaçao heeft een zeer nadeelige handelsbalans. De invoer was vóór den oorlog ongeveer 2 millioen grooter dan de uitvoer. Om dat te compenseeren, moet men transitoverkeer hebben, verder vreemde lingverkeer maar vooral uitvoer van munt. Een bewijs, dat dit nadeelige gevolgen heeft, is, dat kort geleden de uitvoer van munt moest worden verboden, omdat anders drainage van alle zilveren munt zou hebben plaats gehad.

In een bijlage van het Koloniaal Verslag zien wij. dat in één jaar, van 1916 op 1917, de veestapel is gestegen van 49,6 tot 61,2 duizend stuks, dus met niet minder dan 22 pct. Een verrassende vruchtbaarheid. In de Memorie van Antwoord wordt het toegeschreven „aan de regens". Zouden die regens ook de oorzaak zijn, dat het aantal leerlingen op het eiland Curaçao zoo sterk is toegenomen in hetzelfde jaar, nl. van 3.364 tot 4.105 of met 27 pct. Ook de bevolkingsstatistiek maakt allerlei bokkesprongen. Trouwens, men heeft geen verplichte aangifte van overlijden en de bevolking is zeer ambulant, zoodat de bevolkingsstatistiek zeer veel, zoo niet alles te wenschen overlaat.

Er is èn in de stukken èn in de beraadslagingen hier en aan de overzijde en in Curaçao, gesproken over den al of niet hoogen graad van onzedelijkheid der bevolking. In de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer heeft de Minister gezegd, dat volgens den afgetreden Gouverneur de onzedelijkheid afnemende is. Een heuglijk verschijnsel, maar toch kan het dan nog zeer veel te wenschen overlaten, en ik geloof, dat zulks het geval is. Ik herinner aan de „bakjes" meisjes, die op straat gezonden worden om met bloemen enz. te venten, met een in dat land te verwachten resultaat; aan het aannemen van minderjarigen, kleine kinderen door de planters, die, wanneer zij tot rijperen leeftijd gekomen zijn, in zeer ongunstige en onzedelijke omstandigheden verkeeren. Het aantal onwettige geboorten is trouwens 59 pct. Het standaardblad van de kolonie, de *Amigoe van Curacao*, spreekt dan ook in een nummer van Maart 1919 van „den lagen graad der zedelijkheid van de Curacaosche bevolking". En nog wat treuriger is, vooral onder de jeugd komt dat voor.

Uit de statistiek vlg. van het Kol. Versl. omtrent de gevangenen blijkt reeds, dat 27 pct. van alle gevangenen kinderen zijn beneden de 20 jaar, een gevolg van hun verwaarloozing. Ik heb dan ook met genoegen gezien, dat te Scherpenheuvel een Roomsch-Katholiek gesticht v. verwaarloosde jongens zal worden opgericht, waaraan de Regeering subsidie wil schenken.

In den Kolonialen Raad heeft men gevraagd of het niet lag op den weg van den Staat verbetering aan te brengen. Ik geloof echter, dat het particulier initiatief door zijn meerdere toewijding enz. in dit geval de voorkeur verdient. Men leest in de koloniale stukken steeds van verwaarloosde jongens, waardoor het schijnt dat men de meisjes, die het juist zoo hard noodig hebben, heeft vergeten.

Wat ook niet pleit voor de zedelijkheid is de enorme omvang van de venerische ziekten. Men heeft nu gelukkig opgericht een polikliniek, aan het hoofd waarvan staat dr. Waterman. Deze heeft het zeer druk en verklaart in zijn verslagen, dat hij een zeldzaam hoog cijfer van besmetting aangetroffen heeft. Dr. den Houter is enkele jaren geleden naar Curaçao gezonden; hij heeft rapporten en voorstellen ingediend, maar zij zijn voor het grootste gedeelte op het Plein „dood geadviseerd".

Ik zie nu echter met genoegen dat een hervorming op komst is, waardoor mannen, die besmet zijn en moedwillig deze vreeselijke ziekte op anderen overbrengen, waardoor het geheele nageslacht kan worden aangetast, strafbaar zullen worden gesteld. Ik hoop dan ook, dat deze ontwerp-ordonantie in Curaçao spoedig haar beslag moge krijgen.

Andere voorstellen van dr. den Houter betroffen het tegengaan van de verkrachting van kinderen en de verplichte verpleging van lijders aan geslachtsziekten. Ik hoop, dat men ook deze voorstellen tot uitvoering zal brengen.

Zou men niet tot een hooger bedrag moeten gaan bij de bestrijding van deze euvelen dan de f 6500, die thans worden uitgegeven? Ook kan zeer wel het subsidie voor de Vereeniging tot bestrijding van geslachtsziekten, thans bedragende f 5000, worden verhoogd. Het doel dezer vereeniging is huisvesting voor minderjarige meisjes, verspreiding van brochures, oprichting van zeemanshuizen, enz. Door de vereeniging is geconstateerd, dat 30 pct. van hen, die door geslachtsziekten werden aangetast, kinderen zijn beneden 20 jaar.

Op Aruba komt veel prostitutie voor de prostitué's besmetten de gansche omgeving en men heeft niet eens het recht hen op te pakken en tot genezing te verplichten. Op Saba treft men ook veel besmetting aan, door de mannen die uit het buitenland terugkeeren en dan een gevaar opleveren voor hun echtgenoote. Op Curaçao zelf zijn de venerische ziekten eveneens zeer verbreid. En dan is het een magere troost te hooren, dat het wellicht in Venezuela nog veel erger is.

Een enkel woord van waardeering is hier op zijn plaats en wel voor mevr. Waterman, die aan het hoofd der genoemde vereeniging staat, die veel tegenstand heeft moeten ondervinden, die vrijwel alleen staat en vol toewijding haar mooie taak vervult.

Ik hoop tevens, dat de Minister ook de groote verdiensten zal erkennen van den heer Henriquez, die vol toewijding de vlechtschool beheert, welke de voornaamste bron van inkomsten is voor de niet-landbouwende bevolking, en die op Bonaire, in het arme Rincon, waar vroeger vaak hongersnood voorkwam, de bitterste armoede heeft verdreven.

Tal van vrouwen vinden in het hoedenvlechten thans een eerlijk, zij het sober bestaan. Het inkomen is echter nog gering, maar ik heb gezien dat eindelijk deskundigen zullen worden gezonden om door wenken in coöperatieve richting de winst te vergrooten, door den inkoop der grondstoffen en den verkoop der artikelen doelmatig te regelen.

Curaçao is een land, door zijn droog klimaat gezond voor mensch en dier en toch zijn de hygiënische toestanden daar slecht. Ik wist vroeger ook niet, dat het zoo erg was als de feiten hebben aangetoond. Ik had vernomen van het bestaan van een jaarverslag van den openbaren gezondheidsdienst en aan het Departement er om gevraagd. Tot mijn groote verbazing werd mij medegedeeld, dat dit belangrijke verslag zelfs aan het Departement niet eens aanwezig was!

Thans schijnt het er wel te zijn, want ik heb nu in het Koloniaal Verslag gezien dat, als ik mij goed herinner, daarin voor de eerste maal uittreksels uit dat jaarverslag worden gegeven. Daarin vindt men tal van nuttige wenken tot bestrijding van de ziekten bij het taaie ras, dat voornamelijk lijdt aan ondervoeding. Toen daaromtrent in het Voorloopig Verslag een opmerking gemaakt was, heeft de Regeering geantwoord, dat de Gouverneur daaraan zijn aandacht zal wijden. Ik wil dus afwachten. Het scorbut is een ziekte die door beter drinkwater kan worden genezen. De verloskundige hulp is ellendig en het aantal levenloos geborenen groot. In Sint Eustatius lijdt een vroedvrouw zóó sterk aan katarakt, dat zij op korten afstand niets meer zien kan. De bevolking heeft door slechte voeding weinig weerstandsvermogen. De voeding bestaat voornamelijk uit maïsmeel „foendsji" en wat gezouten vleesch, een voeding die, wat calorische waarde betreft, onvoldoende schijnt te voeden. De Minister heeft nu toegezegd, dat hij de voedingswaarde zal doen onderzoeken en de bevolking wenken zal doen geven om zich op meer oordeelkundige wijze te voeden.

De reinigingsdienst laat veel te wenschen over. In Willemstad, zelfs in de rijke wijken, zijn de straten gelegenheden, om het vuilnis neer te werpen. Het rioolstelsel, dat in Curaçao gemakkelijker en goedkooper zou zijn dan het tonnenstelsel, is niet ingevoerd.

In Simsonbaai op Sint Martin wonen 300 blanken, die allen zijn aangetast door de mijnwormziekte; de meesten zijn anaemisch, velen suf en niet weinigen idioot en tal van hen hadden degeneratieve stigmaten. De faecaliën werden niet in zee geworpen en huizen waren broedplaatsen voor de wormen. Men heeft hier te doen met een ziekte, waarvan men — gezien de ervaringen in Limburg en elders — gelukkig kan zeggen, dat zij, wanneer zij ernstig wordt aangepakt, met betrekkelijk luttele uitgaven kan worden uitgeroeid. Ik hoop dan ook dat dit het volgend jaar het geval zal wezen.

Wat het drinkwater betreft, wordt werkelijk met veel te schriele hand opgetreden. Op Bonaire (bladz. 5 der Memorie van Antwoord) zal van maatregelen niets komen, omdat de kosten te bezwarend zijn. Op Aruba hetzelfde. In St. Eustatius wordt de Taylorput niet uitgediept, omdat daaraan kosten verbonden zijn. In Aruba is het drinkwater, afkomstig van kleine open tankies, kleine reservoirs, zeer slecht; er zijn immers nagenoeg geen privaten, de excrementen worden op de straat geworpen. Alleen op het hoofdeiland wil men iets doen. Het is echter dringend noodig voor alle eilanden te zorgen voor behoorlijk drinkwater. Met een uitgave van luttele duizend gulden zou men aldus tal van menschenlevens kunnen redden.

In het land, waar mensch en dier gedijen, gedijt ook de struisvogel. Ik heb in mijn nota bij het voorloopig Verslag der Tweede Kamer in 1903 een proef met de teelt van struisvogels reeds voorgesteld en in het openbaar besproken; ik werd beloond met den algemeen spotlach der Kamerleden.

Thans heeft dr. Lens de proef genomen en heeft ook aan de overzijde de heer Bulten 11 April jl. de cultuur verdedigd, terwijl men in de *Indische Mercuur* van 15 Januari daarover een merkwaardig artikel kan vinden. De acclimatiseering is geslaagd, [illegible] sel, (alfalfa)—waarvan veel noodig is voor deze vraatzuchtige vogels—kan op Curaçao worden geplant, de bruto opbrengst kan men berekenen op f 150 per vogel en per jaar. De farms in Zuid-Africa maken geregeld winsten van 30 tot 50 pct. Echter zijn wetenschappelijke proeven noodig, die men niet aan particulieren kan overlaten, en het is dan ook niet billijk, dat men den broeder van dr. Lens de eerste moeilijke stappen voor een dergelijke onderneming op eigen kosten heeft laten doen, terwijl er zulke groote algemeene belangen aan zijn verbonden. Men heeft o. a. noodig wetenschappelijke waarnemingen voor de incubatie-temperatuur van de verschillende rassen, en zoo meer. Men heeft slechts enkele uitgaven toe te staan en zou dan kunnen komen, naast de stroohoedenindustrie, tot een volkscultuur van struisvogels, waarvan Curaçao aanzienlijke voordeelen zou kunnen trekken. De wereldomzet daarvan loopt immers in de millioenen.

Thans moet ik nog bespreken een grief, die ik reeds 19 jaren geleden heb geuit over het paga-terra-contract, dat herinnert aan den tijd van lijfeigenschap en slavernij. Het betreft een geven van grond in ruil voor arbeidskrachten. De Gouverneuer Nuijens heeft getracht, in de moeilijkheid te voorzien door op domeingronden vestigingsplaatsen te geven, maar in de praktijk is dit gebleken geheel onvoldoende te zijn, althans in de *Amigoe* las men nog meermalen van klachten over dat paga-terra-contract. Daarom hoop ik, dat het bij de Regeering geen bezwaar zal ontmoeten dit middeleeuwsch contract te laten verdwijnen, evengoed als in de Vorstenlanden van Java is geschied.

Volgens het op bladz. 4 van de Memorie van Antwoord meegedeelde zal „de aandacht" van den Gouverneur hierop worden gevestigd, ik hoop, dat deze alsdan tot daden zal leiden.

Jarenlang is de kolonie Curaçao een toonbeeld van ellende geweest, bedriegen echter de vooruitzichten niet, dan is vooral voor het hoofdeiland, indien wij in de thans ingeslagen richting voortgaan, een betere toekomst te wachten.

De heer **Idenburg**, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! In de eerste plaats moet ik mijn leedwezen er over uitspreken, dat ik door een beroep op den regen er niet in geslaagd ben, de gebrekkige statistiek van Curaçao schoon te wasschen. Door den regenval alleen kan niet worden verklaard de wonderbare toeneming van

verschillende levende voortbrengselen van deze kolonie. Vermoedelijk zijn er andere oorzaken; deze zijn echter noch mij, noch aan het Departement bekend.

De geachte afgevaardigde de heer van Kol heeft voorts gesproken over de toestanden op zedelijk gebied, een onderwerp, dat mij buitengewoon ter harte gaat, omdat alleen een zedelijke bevolking krachtig kan zijn en een onzedelijk volk tot ondergang is gedoemd.

Ik heb mij met zekere voorliefde beroepen in de Tweede Kamer op het oordeel van den thans afgetreden Gouverneur, die meende, dat de toestand op zedelijk gebied in de kolonie eer voor- dan achteruitging, en dat ten onrechte Curaçao op dit gebied een ongunstige reputatie had. Hij verweet naar toestanden in groote havens in andere streken van de wereld, en meende, dat vooral, als men in het oog hield, dat Curaçao in de tropen ligt, Willemstad niet dien blaam verdiende, die in het algemeen die haven trof.

Nu heeft de geachte afgevaardigde op tal van feiten gewezen, die met dien zedelijkheidstoestand in verband staan, feiten die niet nalaten op mij indruk te maken.

Ik hoop echter, dat de vruchten van het onderzoek van dr. den Houter niet zullen zijn, dat zijn voorstellen worden weggeadviseerd, maar dat zij spoedig in practijk zullen worden gebracht en vruchten zullen afwerpen voor de kolonie.

De geachte afgevaardigde heeft in verband daarmede gesproken over de verwaarloozing van kinderen in deze kolonie, speciaal van meisjes. De geachte afgevaardigde had met instemming gelezen in de Memorie van Antwoord, dat bij het Apostolisch Vicariaat het voornemen bestond een inrichting te openen tot opneming van jongens, wier opvoeding verwaarloosd is, maar, vroeg hij, wat geschiedt nu met de meisjes?

Mijnheer de Voorzitter! In het exemplaar van de Memorie van Antwoord, dat ik voor mij heb, staat dat bij het Apostolisch Vicariaat het voornemen bestaat om een inrichting te openen tot afzonderlijke opneming van jongens en meisjes, wier opvoeding verwaarloosd is en aan bijzondere tucht moeten worden onderworpen.

Ik hoop dus, dat door de goede zorg van het Vicariaat ten minste een groot deel van de leemte, die op dit gebied in de kolonie bestaat, zal worden aangevuld.

Mijnheer de Voorzitter! De geachte afgevaardigde heeft met rechtmatige ingenomenheid verwezen naar vertoogen die in vroeger jaren door hem ter zaken zijn gehouden, en de aandacht gevestigd op de struisvogelcultuur, die voor de kolonie een succes schijnt te zijn. Indien proeven noodig zijn, die de krachten van particulieren te bovengaan, zal ongetwijfeld de Gouverneur bereid worden bevonden om aan die proeven van gouvernementswege steun te verleenen.

Wijders heeft de geachte afgevaardigde gesproken over de paga terracontracten, de bekende deelbouwcontracten van Java. Of dat contract in zijn algemeenheid zoo absoluut ondeugdelijk is als uit de redevoering van den geachten afgevaardigde zou blijken, mag ik betwijfelen. Wel kan ik toegeven, dat het ons in Nederland herinnert aan de middeleeuwsche toestanden. Men heeft getracht, zooals ook de geachte afgevaardigde opmerkte, de bezwaren van die contracten op te heffen door voor hen die er niet van gediend waren de gelegenheid tot vestiging anders te scheppen.

Nu zegt de geachte afgevaardigde, dat dit niet voldoet. Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet waarom dat niet voldoet. Misschien vinden die menschen het verblijf op die plantages van particulieren onder pagaterra-contracten aangenamer en voor hen voordeeliger; het is zoo moeilijk van hier uit dergelijke toestanden te beoordeelen. Ik houd het er voor, dat hetgeen door den geachten afgevaardigde over die contracten is gezegd, de aandacht van den Gouverneur zal hebben, die met frisschen moed en met een frisschen kijk is gekomen, die in de pagaterra-contracten een anderen vorm zal erkennen van de hem uit Indië bekende overeenkomsten; die ongetwijfeld zijn aandacht er op zal vestigen en zal ingrijpen, indien dit werkelijk noodig is. Ik voor mij zou op dit oogenblik. met de gebrekkige kennis die ik van de locale toestanden bezit, niet durven zeggen of dit inderdaad het geval is.

Dan heeft in het begin van zijn rede de geachte afgevaardigde gesproken over de raden van politie en de landraden, over de wenschelijkheid om ook de bovenwindsche eilanden, in den kolonialen raad te doen vertegenwoordigen. Hij heeft ook nog tal van andere zaken ter sprake gebracht, maar ik ga die met opzet voorbij.

Hij heeft gesproken over de reiniging, die te wenschen overlaat, over het drinkwater op Aruba en tal van andere dingen. Die ga ik daarom met opzet voorbij, omdat dat in mijn gedachtengang — de geachte afgevaardigde houden het mij ten goede — onderwerpen zijn, die bij locale besturen behooren. Ik spreek alleen over hetgeen hij gezegd heeft over de raden van politie, over de landraden, over den Kolonialen Raad, omdat dezelfde denkbeelden, die ik voor Suriname koester, bij mij ook bestaan ten opzichte van Curaçao. Ik hoop dat het mogelijk zal zijn die landraden en die raden van politie iets meer daadwerkelijks te maken door ze eenige geldmiddelen en eenige bevoegdheden te geven, zoodat zij locale belangen ook uit eigen middelen zullen kunnen verzorgen. Dan zal het niet noodig zijn, dat hier gesproken wordt over de onreinheid van het water op Aruba of andere verontreinigingen. Dat is ook voor deze kolonie met haar verschillende eilanden vooral, de richting waarin ik meen, dat onze gedachten zich moeten bewegen.

Wat de samenstelling van den Kolonialen Raad betreft, een geheel benoemde raad gaat tegen de tegenwoordige denkbeelden, ook tegen mijn denkbeelden in, maar of hij inderdaad zoo slecht is, weet ik niet. Ik geloof niet, dat de raad in Curaçao slechter is, in den zin van minder bij de bevolking passend, dan b. v. de Koloniale Staten in Suriname. Maar het grootste bezwaar van den geachten afgevaardigde gaat ook tegen het feit, dat de Koloniale Raad zich zelf aanvult. Hij doet een aanbeveling als er een vacature ontstaat. Ik weet niet of het vaak voorgekomen is, dat de Koningin is afgeweken van de voordracht, maar onlangs is het voorgekomen. Toen is afgeweken van de voordracht, omdat de Gouverneur meende, dat een andere aanvulling van den Kolonialen Raad de voorkeur verdiende.

Ik heb nota genomen van den lof, dien de geachte afgevaardigde gebracht heeft aan een Katholiek priester, die hij bij uitnemendheid geschikt acht voor het lidmaatschap van den Kolonialen Raad.

In dit verband mag ik ook nog eens mondeling zeggen, dat bij mij allerminst het streven bestaat om de goede betrekkingen in de West-Indische koloniën bij voorkeur door Nederlanders te doen bezetten. Ik weet wel, er is over dat punt in officiëele en niet officiëele schrifturen verschil van gevoelen is geweest. Er is natuurlijk iets voor te zeggen om ambtenaren uit Nederland te zenden. Men zegt: als in zoo'n kleine kolonie de voornaamste plaatsen lang door dezelfde personen bezet blijven, dan groeien zij zoo vast, dat zij op het laatst niet meer te bewegen zijn. Maar aan den anderen kant kan men ook zeggen: indien men de betere plaatsen, die toch al niet zoo bijster goed zijn, uitsluitend reserveert voor menschen uit het moederland, welk vooruitzicht opent men dan voor de kinderen des lands? Dwingt men ze dan niet zich naar andere streken te begeven en zich daar een bestaan te verzekeren? Het komt mij voor, dat in het algemeen een land het recht heeft om bestuurd te worden, om gediend te worden, door ambtenaren, die uit het land zelf voortkomen. Maar natuurlijk, wanneer bepaalde eischen moeten worden gesteld, kan het noodig zijn personen uit het moederland te zenden. Er kunnen ook omstandigheden zijn, waaronder het op een bepaald oogenblik wenschelijk is om niet een kind des lands, een ingezetene te nemen, maar iemand uit het moederland.

Ten slotte, Mijnheer de Voorzitter, nog de verzekering, dat ik goede nota heb genomen van hetgeen de geachte afgevaardigde heeft gezegd omtrent de verdiensten van den heer Henriquez ten opzichte van de vlechtschool, die aan tal van vrouwen een eerbaar bestaan verzekert.

Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop met dit weinige voldoenden weerklank te hebben gegeven op de redevoering van den geachten afgevaardigde, en ik eindig met den wensch, dat het den nieuwen Gouverneur gegeven moge zijn om voortgaande te bevorderen den bloei van de kolonie, waarvan de geachte afgevaardigde te recht heeft gezegd, dat, waar eenige jaren geleden de toestand zoo somber zich liet aanzien, thans kan worden getuigd, dat in menig opzicht de horizon lichte strepen vertoont.

De beraadslaging wordt gesloten en het ontwerp van wet zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Onze Nabeschouwing.

B, Curaçaosche arbeiders voor het buitenland. 2

Als vaststaande conclusie van het slot van ons vorig artikel mogen we dus aannemen, dat men hier geen werklui meer naar het buitenland dienen vervoerd te worden, tenzij onder contract d. w. z. onder bescherming der wet.

Daaruit volgt van zelf, dat het Gouvernement voortaan ten strengste *verbiede* en *strafbaar stelle* het werven van werkvolk in deze kolonie voor het buitenland zonder machtiging van den Procureur-Generaal. En deze machtiging worde niet verleend tenzij de Maatschappij of personen voor wiens rekening de arbeiders worden aangenomen of diens officiëele vertegenwoordiger zich bereid verklaart zich aan de condities van het contract te onderwerpen.

Die onderhandelingen dienen dus gevoerd te worden door het Gouvernement met den officiëelen vertegenwoordiger van die maatschappij, die daartoe opdracht en volmacht heeft, tegenover wien deze Mij zich ook verbindt de condities van de Gouvernements-verordening dienaangaande te vervullen Zoo worden van zelf die ronselaars hierbij uitgeschakeld, omdat hun opdracht in den regel niet verder gaat, dan arbeiders hier aan te werven en in Cuba (of elders) aan de centrale af te leveren.

Mocht het ooit zoover komen, dat die verordening van 1883 herzien wordt, dan zou het aanbeveling verdienen, dat in art. 2. alinea 2 als conditie ook worde opgenomen, dat de arbeider tijdens den duur van het contract ook recht hebbe op kostelooze geneeskundige behandeling en verpleging. Voor een contract-arbeider is dat geen buitensporige eisch. Op alle groote suiker-plantages bestaat een hospitaal met verplegingsdienst, Grooter bezwaar zal men ten dezen oprichte ontmoeten met de arbeiders, die in Venezuela in de koffie plantages gaan werken. Hoe dikwijls gebeurt het niet, dat dergelijke arbeiders van daar terug komen geheel en al ondermijnd door malaria (paludismo) koortsen, en die in al dien tijd van hun ziekte aan hun eigen lot waren overgelaten, die zelf moesten trachten een nabijgelegen hospitaal in La Guayra of Maracaibo te bereiken, en daar hun zuur verdiende spaarpenningen als sneeuw voor de zon aan dokter en medicijnen zagen wegsmelten.

Niet minder raadzaam zou het zijn, hier een bepaling bij te voegen voor ongevallen verzekering m. a. w. dat die arbeider of zijn familie een uitkeering van die maatschappij ontvangt voor het geval die arbeider in en door den dienst verminkt of gedood wordt.

Een zonderlinge opvatting van sociale wetgeving legt de verordening van 1883 No. 7 aan den dag. Het doel der verordening is, zooals blijkt uit de overweging, eenige bepalingen te maken tot het weren van misleiding bij het huren van personen op eenig eiland der kolonie, om elders tot handenarbeid te worden gebezigd, m. a. w. die personen van de bescherming der wet te verzekeren.

Nu bepaalt art 1.: „Het aanhuren van dergelijke personen geschiedt *bij authentieke of onderhandsche akte* in tegenwoordigheid van den Commies ten parkette van den Procureur-Generaal op Curaçao of van den ambtenaar van het Openb. Ministerie op de andere eilanden (Publ. Bl. 9).

Wanneer dat aanhuren *niet* heeft plaats gehad op de wijze hierboven bepaald, wordt die overeenkomst bij niet nakoming hunner verbintenis door die gehuurde personen, beschouwd als van rechtswege te zijn ontbonden, zonder dat die personen tot eenige vergoeding enz, gehouden zijn."

En als bewijs dat dit contract voor de wet rechtsgeldigheid heeft, eischt art 2. dat die bovengenoemde akte door die ambtenaar dat stuk van zijn handteekening voorziet.

En in alinea 2 van dat zelfde art. zooals we reeds in ons vorig artikel zeiden, wordt die ambtenaar verplicht die arbeiders in te lichten, waartoe zij zich verbinden. Bovendien mag die ambtenaar dat contract *niet* onderteekenen, wanneer daarin niet vermeld is de duur van de verbintenis, het bedrag van het loon, de kostelooze terugreis enz.

De conclusie had natuurlijk geheel anders moeten zijn. Eenmaal vaststaande, dat zulk een contract *niet* in het belang der arbeiders is en dus dat die ambtenaar het contract niet mag onderteekenen, had daarbij tevens aan den werkgever uitdrukkelijk het recht moeten ontzegd worden die arbeiders op zulke voorwaarden aan te werven en van hier weg te voeren. En dat gebeurt niet.

Er wordt wel gezegd, dat die arbeiders in dat geval niet gehouden zijn de verbintenis na te komen. Doch wanneer zij eenmaal van hier weggevoerd zijn en op zoo 'n plantage beland, zijn zij geheel en al in de macht van dien werkgever en aan zijn willekeur overgeleverd.

Die verordening dus in plaats van als beschermer van de arbeiders op te treden, stelt hen feitelijk buiten de wet en levert hen als weerlooze slaven over aan de macht van den vreemdeling.

De formuleering van art. 1 en 2 van deze Verordening is zoo gebrekkig en onbeholpen, dat hier indirect den werkgever den raad wordt gegeven, het er op aan te leggen door onwilligheid om die condities te accepteeren, de handteekening van den ambtenaar onmogelijk te maken. Zóó is die vreemdeling noch tegenover ons Gouvernement noch tegenover den Curaçaoschen arbeider tot iets gebonden.

En die ronselaars zullen wel zorgen, dat het werkvolk zich toch laat bepraten en mede scheep gaat, zooals feitelijk tot nu toe altijd gebeurd is, omdat onze wet het niet belet.

Dat alles danken wij aan de gebrekkige arbeiderswetgeving van 1883.

Doch wij willen dezelfde Verordening van 1883 nu eens van een ander standpunt bezien en veronderstellen, dat alles in het reine is, dat die buitenlandsche wetgever zoo onnoozel is dat contract ten overstaan van den ambtenaar van het Gouvernement aan te gaan.

Welke waarborgen heeft ons Gouvernement, dat die werkgever dat contract zal nakomen? Die misleiding waarvan art 8. al 1 spreekt, zal natuurlijk eerst in werkelijkheid blijken tijdens of bij het verstrijken van den contracttijd van den arbeider op Cuba, Venezuela of elders. Maar wanneer die werkgever zich dan aan die misleiding heeft schuldig gemaakt, hoe heeft zich de wetgever dan gedacht, dat vonnis van art. 8 te zullen uitvoeren? Het geldt hier een vonnis van gevangenisstraf v an 2 maanden tot 2 jaar en van geldboete van 25 tot 500 gld op te leggen aan een buitenlander, die hier niet aanwezig is.

Wij zouden sterk betwijfelen of zich wel ooit een geval heeft voorgedaan, dat dit bewuste strafvonnis is uitgevoerd. De kortzichtige wetgever van 1883 heeft zich bovendien aan een groote onbillijkheid schuldig gemaakt door alleen de zwakste partij n. l. den arbeider te treffen in geval hij zijn contract niet nakomt, terwijl de sterkste der contracteerende partijen, nl. de buitenlander, in geval van contractbreuk, wel immer door de mazen der strafwet zal weten heen te glippen.

Wij staan hier nagenoeg in het zelfde geval ten opzichte van den buitenlandschen werkgever als van den Curaçaoschen contractarbeider in het buitenland, die zijn verplichtingen tegenover zijn familie niet nakomt. welk geval de wnd. Procureur Generaal in de zitting van den Raad van 10 Mei zoo wanhopig maakte.

Edoch wij zijn niet zoo pessimistisch gestemd. Voor beide gevallen is wel een oplossing te vinden.

Dat middel, het eenige naar onze bescheiding meening, bestaat hierin, dat van den buitenlandschen werkgever bij het sluiten van het contract tevens een zekere som als waarborg en onderpand moet geëischt worden.

Deze som, *hier* te deponeeren, moet geëvenredigd zijn aan het aantal aangeworven arbeiders, b. v. 50 à 100 fl. per arbeider die aangeworven wordt. Over deze som behoudt de Gouverneur de vrije beschikking als waarborg. 1o. ingeval de werkgever zich aan misleiding zou schuldig maken en de rechter een strafvonnis zou uitspreken in den geest van art. 8 van de genoemde verordening. 2o. ingeval deze nalatig bleek de voorwaarden van het contract na te komen b. v. wat betreft de vrije terugreis of vrije geneeskundige behandeling, 3o. voor uitkeering aan de familie van den arbeider wegens de ongevallenverzekering enz.

Misschien zal het eischen van zulk een aanzienlijke waarborgsom voor velen iets ongewoons lijken, zelfs abnormaal of buitensporig. Toch is het niet zoo. Het gouvernement eischt dikwijls zoo'n waarborgsom van zijn eigen ambtenaren, die een post van groot vertrouwen bekleeden, waaraan het financiëel beheer van groote kapitalen verbonden is. Met nog meer recht kan zij dezen regel toepassen op den vreemdeling, op wien men anders geen verhaal heeft. Men informeere maar eens in Suriname, aan welke strenge condities het Bestuur en de plantageeigenaars onderworpen zijn tegenover de immigranten, de koelies, en met welk een jaloersche zorg de Britsche regeering door zijn consul de behandeling dezer koelies bewaakt. Die regeling kan hier tot zekere hoogte als leiddraad strekken.

In het volgend nummer zullen we trachten, een oplossing te vinden voor de derde kwestie, de wijze van ondersteuning door den afwezigen arbeider aan zijn achtergebleven familie.

Berichten uit de Kolonie.

Hoog Bezoek.

Onze Gouverneur zet rusteloos zijn bezoeken voort aan de buitendistricten enz om langzamerhand door eigen aanschouwing ons eiland en in al zijn onderdeelen te leeren kennen.

Vrijdag 18 Juli bezocht de Gouverneur in gezelschap van den Inspecteur van het onderwijs en den militairen adjudant kapt de Vries, het meisjesweeshuis en het pensionaat van Habaai, waar alle klassen en lokalen met veel belangstelling in oogenschouw genomen werden.

Maandag 21 Juli bracht Zijn Exc. een bezoek aan Barber, de plantages Santa Cruz, klein Santa Martha, San Guão, en Dokterstuin.

Dinsdag 22 Juli ging de tocht naar Santa Rosa, alwaar kerk en school, het jongensweeshuis met de daarbij behoorende aanbachtsschool verder de vlechtcursus der hoedenvlechtsters voor volwassenen bezocht werd, waarnaar nog een tocht gemaakt werd naar de plantages Rondeklip, Santa Catharina, en Coraal Tabaco.

Dinsdag 29 April kwam de Gouverneur vergezeld van zijn militairen adjudant, luit. Evers en de Heeren Meerdink, Dr. v Breemen, den districtmeester F K Thielen en H. J. Cohen Henriquez naar Santa Maria waar kerk, school en pastorie werd bezichtigd, waarna de tocht naar Ceroe Fortuna en de plantage *Hato* werd voortgezet.

Vormreis.

Dinsdag morgen is de Apost. Vic. Mgr. VUYLSTEKE met de *Lelia* van zijn dienstreis naar Bonaire teruggekeerd, waar Z. D. H. het H. Vormsel in de beide parochiën van de Playa en de Rincon heeft toegediend.

Hollandsche Bank voor West--Indië.

Nadere bijzonderheden omtrent deze nieuwe bank, die hier binnenkort zal worden opgericht, ontleenen wij aan de *Memorie van Antwoord*, gericht aan de leden der 2e Kamer. waarin Minister Idenburg het volgende verklaarde:

„Naar aanleiding van de vraag betreffende de oprichting van een nationale bankinstelling, werkende op Curaçao en nabij gelegen eilanden kan de ondergeteekende mededeelen dat bij notarieele akte van 24 Juli 1918 opgericht is de naamlooze vennootschap: *Hollandsche Bank voor West-Indië.*

De oprichting ging uit van de Nederlandsche Handel-Maatschappij, den Kon West-Ind. Maildienst, de Kon. Stoomboot Mij, de Rotterdamsche Bank vereeniging en de Surinaamsche Bank Tot directeuren zijn benoemd voor Nederland MR. DR. W. DIJCKMEESTER oud directeur van de Surinaamsche Bank te Paramaribo en voor Curaçao de Heer J P. J. A. B MARX De Hollandsche Bank voor West-Indië is een gewone credietinstelling en staat tot de Regeering in geen ander verband dan dat de oprichting door den vorigen Minister van Koloniën toegejuicht en ten zeerste bevorderd is"

Wij kunnen hier nog bijvoegen dat de beide Directeuren dezer bank sedert ruim 14 dagen zich reeds hier bevinden, na te voren Suriname, Trinidad en Caracas bezocht te hebben. Voorloopig zal deze bank gevestigd worden in een huis in de Heerenstraat.

Fransche Kabel.

In plaats van den Heer MARIUS LATIL, die naar La Guaira is overgeplaatst, is de Heer L MERLHIOT opgetreden als directeur van de Fransche Kabel alhier. Tegelijkertijd neemt de Heer MERLHIOT ook de functies waar van agent consulair van Frankrijk en van agent van de scheepvaartlijn COMPAGNIE GENERAL TRANSATLANTIQUEN.

Koninginne-Feest.

Dit jaar zal weer voor het eerst sinds 5 jaar het feest van hare Majesteit onze geërbiedigde Koningin op den 31 Augustus a. s. volgens ouder gewoonte met volksspelen ens gevierd worden.

Zooals blijkt uit de officiëele berichten heeft de Gouverneur reeds een feest commissie benoemd om een program voor dien dag vast te stellen.

Garnizoen.

Volgens hier ontvangen telegrafisch bericht is benoemd tot commandant van het garnizoen alhier kapitein VAN ROGGEN, die vroeger als luitenant gedetacheerd was.

Stuyvesant.

Volgens telegrafisch bericht uit Suriname is de *Stuyvesant* gisteren aldaar aangekomen, en wordt a.s Donderdag hier verwacht om daags daarna van hier naar Holland te vertrekken.

Verplaatsingen.

Wegens het a. s vertrek van de Eerw Paters H. OKHUIZEN en J. P. DELGEUR met de *Stuyvesant* naar Holland, zijn benoemd tot pastoor van Santa Maria de Z Eerw Pater H. SMIT, tot nu pastoor van St. Eustatius, die vervangen wordt door den Z. Eerw. Pater H. ZOETMULDER, kap. van de Playa Bonaire die van daag met de Estelle naar zijn nieuwe standplaats zal vertrekken.

Als nieuwe kapelaan van Bonaire is aangewezen de Eerw Pater TOBIAS JANSEN

Tot pastoor van S. Willebrordo is benoemd de Eerw Pater A. KUIPERS pastoor van Santa Cruz, Aruba, die vervangen wordt door den Eerw Pater S HAGEMANS, kapelaan van Santa Rosa. In diens plaats zal optreden de Eerw. Pater A. V. D VEEN ZEPPENFELDT.

Vrouwen-Kiesrecht.

Zooals blijkt uit een telegram gepubliceerd door *El Bol. Com.* heeft ook de 1ste Kamer in Holland het nieuwe wetsontwerp op het *Vrouwenkiesrecht* aangenomen.

Nieuwe Dokter.

Door de geneeskundige Commissie alhier is de Heer Dr. MEAÑO ROJAS, reeds sedert eenige jaren alhier woonachtig, die vroeger jaren lang als geneeskundige in Caracas werkzaam was, dezer dagen na volbracht examen in het St. Elisabeths-Gasthuis, de vereischte toelating verleend om ook hier in de kolonie de geneeskundig praktijk uit te oefenen.

Auto--ongeluk.

Maandagavond week een oude vrouw naar den verkeerden kant uit voor een auto, werd aangereden en ernstig op verschillende plaatsen aan het hoofd verwond.

Dinsdag namiddag had in de Breedestraat een dergelijk ongeluk plaats met een jongen, met een vaart die uit een dwarssteegje komend, door een voorbij rijdende auto werd aangereden en met schrammen en ontvellingen aan hoofd, armen en beenen werd opgenomen.

Beiden gekwetsten werden naar het St. Elizabeths Gasthuis ter verpleging overgebracht.

Mishandeld.

Een vrouw van *Mahuma*, die wegens overlast van de cabrieten van een buurman, deze dieren had laten schutten, werd bij haar terugkomst door een drietal mannen opgewacht en zóó ongenadig afgeranseld dat zij aan het hoofd ernstig gekneusd en verwond ter verpleging in het St Elizabeths-gasthuis moest worden opgenomen.

De zaak is in handen van het gerecht.

Rekest aan de 2e Kamer.

In de zitting der Tweede Kamer van 4 Juni 1919 is door den voorzitter der commissie voor de verzoekschriften verslag uitgebracht over een adres dd. 25 April 1919 van vele Nederlandsche onderdanen van Aruba. (Curaçao)".

Het verslag luidt:

Dit adres doet mededeeling van den treurigen toestand, waarin dit eiland en zijn ingezetenen verkeeren en wel ten gevolge van den achteruitgang der mijnontginningen, van een daling der aloëprijzen en van misgewas van verschillende producten, waarbij dan komt een groote werkloosheid. Om deze redenen verzoeken adressanten hulp en steun der Regeering.

De Commissie der verzoekschriften overtuigd van de groote beteekenis van dit verzoek, meent de vergadering der 2de Kamer te moeten adviseeren, dit adres......neder te leggen ter griffie ter inzage van de leden.

De Kamer heeft zich met deze „afdoende" conclusie vereenigd.

Oorlogswinsten.

Er heerscht in de laatste dagen hier heel wat verontwaardiging onder alle klassen der maatschappij over de schandelijke woekerwinsten die door sommige kooplieden alhier gemaakt worden. Tijdens den oorlog hebben wij hier niet van praktijken vernomen gelijk in de laatste dagen. Tot een schandelijke hoogte worden de prijzen van de voornaamste levensmiddelen hier opgedreven. Koffie, die nog niet lang geleden hier tot 35 à 40 cts per pond verkocht werd, daarvan is nu de prijs *engros* tot 80 cts en de winkelprijs reeds tot 1 fl tot zelfs 1.25 gestegen. Doch hiervan dragen de koffieplanters in Venezuela de schuld De overige artikelen, zooals, brood-en maismeel, mais, aardappelen, boter en reuzel worden nu tot fancyprijzen verkocht. De eenige reden daarvoor is, *niet* dat in het buitenland de prijs er van gestegen is, doch uitsluitend het speculeeren der kooplieden alhier, die van de geringe hoeveelheid die op het moment van deze artikelen in voorraad is wegens het uitblijven der *Red D* booten ten gevolge der werkstaking in het havenbedrijf van New-York, schandelijk misbruik maken van dezen noodtoestand. Met allen aandrang steunen wij het verzoek van onzen collega *El Boletin Comercial* en vragen het Bestuur om zoo spoedig mogelijk in te grijpen en hier maximumprijzen vast te stellen of anders de aanwezige voorraden in beslag te nemen. op dezelfde wijze zooals tijdens den oorlog ook in het Moederland geschied is.

Nieuwe Stoomvaart-lijn.

Blijkens een advertentie in *El Dia* van Baranquilla. opent de „Società Nazionale di Navigazione" van Genua een nieuwe stoomvaartlijn van deze plaats langs Curaçao en het Panama Kanaal met Valparaiso tot eindpunt. Zoowel op de heen- als terugreis worden dezelfde havenplaatsen aangedaan Het itinerarium geeft de volgende plaatsen aan: Genua, Marseille, Barcelona. Cadiz. Tenerife, Trinidad, La Guaira, Puerto Cabello, „Curaçao", Pto. Colombia, Colon, Panama, Guayaquil, Callao, Malendo, Arica, Iquipe, Antofagasta en Valparaiso.

Volgens *El Dia* is de „Ansaldo S Giorgio 1. een vrachtboot met dubbele schroef van 12000 ton.

Doch toen gisteren hier de boot binnenkwam. bleek het schip niet meer dan 5662 bruto ton te meten

De Trading Co. alhier treedt als agent op.

Werkstaking in New-York.

Niettegenstaande de telegrammen daarover een geheimzinnig zwijgen in acht nemen, weet een ieder hier in de stad alle mogelijke bijzonderheden te vertellen over de groote werkstaking, die sedert bijna drie weken het geheele havenbedrijf in New York tot stilstand gebracht heeft. Eerst heette het, dat wegens het verbod op de fabricatie en verkoop van alcoholische dranken (het drooggleggen), de havenarbeiders uit protest het werk hadden neergelegd Achteraf blijkt nu dat deze staking weinig verband houdt met deze drooglegging. doch dat de havenarbeiders verhooging van loon eischen tot 100 dollars per maand.

Naar men zegt, zouden reeds 600 schepen te New York vastliggen zonder te kunnen laden of lossen.

De „Caracas" die reeds voor 14 dagen hier had moeten binnenloopen; is eerst 30 Juli uit New York vertrokken. De *Stavangeren* is gisteren binnengekomen. De „Oranje Nassau", die hier in het begin dezer week via Haiti uit New York aankwam, had juist daags vóór deze staking uitbrak, de haven van New-York verlaten.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7,30 uur Overzijde.

1.	Rumagia	Marsch	D. Granado
2.	Rosamunde	Ouverture	F Sshubert
3.	El Turia	Valse	D, Granado.
4	7m Potpourri	van	Kuffner
5	El tulipan	Mazurka	C. Uider
6.	Les petits oiseaux	Fant. Varieé pour Saxoph. Alto	J. Cristophe
7.	Corazon que sufre	Valse 1e uit.	N. N
8.	The Musicians strike	Marche Burlesque	Ch. Geng

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Mei 1919.

	Geboorten. M. gesl.	Geboorten. Vr. gesl.	Geboorten. in echt	Geboorten. b. echt	Overleden M. g.	Overleden Vr. g.	Aangegeven Levenl. in echt	Aangegeven Levenl. b. echt	H.
Aruba	12	8	18	2	3	4	0	0	4
Bonaire	4	8	4	8	1	3	0	1	6
St. Martin N.G.	4	4	4	4	2	3	0	0	1
St. Eustatius	1	1	2	2	1	0	0	0	0
Saba	0	2	0	0	4	3	0	0	0
Totaal:	21	23	28	16	11	13	0	1	11

Officiëele berichten.

De tot kapitein bevorderde 1ste Luitenant der Infanterie W. J. de Vries is op zijn verzoek eervol ontheven van de functiën van adjudant van den Gouverneur, en de 1ste Luitenant der Infanterie M A Evers als zoodanig aangewezen.

De griffier bij den Raad van Justitie enz. op St. Eustatius B. I Mussenden is eervol ontheven uit zijne functiën en tijdelijk belast met die van officier van justitie, tevens ontvanger op dat eiland; de waarn. officier van justitie, tevens ontvanger op St. Eustatius Q L. Rigaud is overgeplaatst naar Saba en de 1ste commies W. A. C. Willemsen eervol ontheven uit laatstgemelde functiën op Saba.

Aan de R K. geestelijken alhier J. P. Delgeur en J. D. Okhuyzen is op grond van tien jaren onafgebroken dienst in de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend

Aan den agent van politie tweede klasse A. P. Everts is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend

De fuselier J. F. Warner, G. M. Matilda, K. P. Beleon, G. F Krips en J. P. Manuel tijdelijk werkzaam gesteld bij de politie als agent tweede klasse.

Aan den heer Isaac Baiz is op zijn verzoek wegens a. s. vertrek van het eiland eervol ontslag verleend als lid van de Feestcommissie en de heer Alfredo Moron is als zoodanig benoemd.

Aan den Procureur-Generaal in deze kolonie, Mr. J. B. Gorsira, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den tweede commies Ph. F. de Haseth PLz is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan den agent van politie tweede klasse L. Posner en den eersten kommies tweede klasse C M. Nuboer is tot herstel van gezondheid, ieder een maand verlof verleend.

Koloniale Raad.

In de zitting van den Kolonialen Raad Donderdagavond is het ontwerp op verhooging der begrooting voor schoolbouw (zie 4e. bladz. van dit nummer) zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

VREDE.

Nu wij na twee weken een kort overzicht geven van hetgeen gedurende deze veertien dagen is geschied, kunnen wij beginnen met de verklaring, dat er geen groote dingen zijn voorgevallen, dat nog geen enkele hangende zaak haar beslag heeft gekregen en overal ter wereld de „vrede" nog ver te zoeken is.

In Duitschland blijft de toestand kritiek; de stakingen duren nog voort, in de industriegebieden geen licht en geen electrische drijfkracht, de werklieden hebben beloofd fabrieken en mijnen niet onder water te zullen zetten mits..... de militairen het gebied ontruimen.

Erzberger heeft te Weimar op de Nationale Vergadering gefulmineerd tegen de nationale partij, die den oorlog heeft doen voortduren, terwijl men in 1916 en 1917 reeds vrede had kunnen verkrijgen. Dan heeft zich het groothertogdom Oldenburg afgescheiden en is een republiek op zich zelf geworden. Te Berlijn is een Fransch onderofficier, Manheim, dood geslagen. Ofschoon de Duitsche Regeering onmiddelijk excuses heeft aangeboden en den dader zal straffen, heeft generaal Foch een lijstje van eischen ingediend. Vooreerst betaling der begrafeniskosten, 100.000 francs voor de familie, één miljoen francs in goud als boete voor de stad Berlijn vlugge veroordeeling. Opgemerkt wordt door de Duitsche bladen, hoe Foch optreedt na de ratificatie van het Tractaat en hoe hij met zijn zwaard op tafel rinkelt. Tevens wordt herinnerd aan het feit, dat de Fransche rechtbanken in 1871 moordenaars van Duitsche soldaten vrijspraken. Weimar had nog arbitrage voorgesteld doch..... afgewezen. Over den ex-keizer geen verder nieuws na de woorden van Lloyd George, dat hij te Londen zal gevonnisd worden en dat Holland hem in Den Haag zal uitleveren, wat niet is bevestigd.

De Oostenrijkers hebben nog geen beloften gedaan tot onderteekening. Rener rijdt maar op en neer langs het traject Weenen—St. Germain gelijk een treinconducteur en heeft nu weer 10 dagen uitstel gevraagd. Ondanks vele nota's van Oostenrijk blijven de meest harde voorwaarden gehandhaafd o. a. de afgifte van Zuid-Tirol, wat geheel Duitsch is, aan Italië; de uitlevering van 6 000 melkkoeien, waardoor het leven der kinderen en zuigelingen bedreigd wordt.

De Bulgaarsche afgevaardigden kwamen den 15den Juli te Parijs aan. Daar vernamen zij al gauw, dat hun land één miljard heeft te betalen, te verdeelen onder zijn naaste buren. Men verwacht een spoedig einde der onderhandelingen evenals de ratificatie van het tractaat met Duitschland door de Fransche Kamer op 8 en door den Senaat op 15 Augustus.

Ondertusschen heeft de Fransche Kamer de politiek van Clemenceau goedgekeurd met 280 tegen 176 stemmen. Voor Wilson om te watertanden. Want de Americaansche Senatoren zijn voor den Volkerenbond al niet warmloopend, doch willen van een tractaat met Frankrijk, een „bond in den bond", een „tractaat, dat oorlog brengt", dat „den Volkerenbond bestrijdt" in het geheel niet hooren. Verder zijn de heeren ook niet ingenomen met de oplossing der Fiumekwestie en de Shantoeng-affaire, waardoor Japan feitelijk heer en meester in het Oosten wordt.

Bela Kun houdt zich in Hongarijë nog maar vast in het zadel ondanks alle berichten over zijn vlucht, gevangenname, val etc. Nu schijnt de Fransche generaal Franchet d' Espérey met een leger van 150.000 man naar Budapest op te willen rukken om er de orde te herstellen. Geen vrede met Hongarijë, zegt de Entente, vóór Bela Kun verwenen is.

Engeland en België hebben samen een tractaat gesloten over Duitsch-Oost-Afrika. België krijgt een gebied met 7¼ miljoen inwoners, terwijl Engeland zich over de rest van het gebied en over het geheele spoorwegnet dier kolonie heeft ontfermd. Eerlijk zullen wij alles deelen, suikergoed en marsepijn!

Verder oproer in Marokko, waar de Spanjaarden tegen den opstandeling Raisuli vechten; ontevredenheid der Polen, dat in Boven-Silezië met het zelfsbestemmingsrecht der bevolking wordt rekening gehouden; Italië kwaad omdat het de Oostenrijksche concessie te Tientsin (China) niet krijgt; Croatië in opstand om de mobilisatie, zucht naar revolutie en verbroedering met de Sovjets; Fransche en Italiaansche soldaten elkander kloppende in Fiume en Albanië; Roemenië weigerend mee te doen met Venizelos om den bond van Balkanstaten op te richten. Kolenstaking in Engeland, relletjes in Parijs om de dure levensmiddelen, stakingen in New York, protesten van China tegen het verdrag van den vrede, herleving der Russische Bolsjewiki, rassenstrijd in Chicago tusschen blank en zwart (25 dooden), socialistencongres, de nieuwe „internationale", te Amsterdam en last not least.... Wilson ziek. Wie zal hem het best kunnen genezen? Zijn lijfarts of de Senaat?

Officieele berichten.

Aan den Seiner 3e klasse bij den post voor P T alhier C. L Jul io is om gewichtige redenen verlof verleend, om zich naar Aruba te begeven.

Aan den rooimeester op Bonaire C. B. Debrot is om gewichtige redenen vijftien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den roeier van de loodsboot alhier G Regales is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De heer C. Hollander is tijdelijk benoemd tot opzichter bij het Departement van Openbare Werken alhier.

De gouvernements-ontvanger op St. Martin N. G L O Lampe is belast met de administratie van het eiland en gemachtigd om namens den Gezaghebber de vorderingen betreffende dat eiland te vereveren en betaalbaar te stellen gedurende diens afwezigheid.

Aan de tijd. onderwijzeres 4e klasse Mevr. S C. Lampe-Eman op Aruba is tot verder herstel van gezondheid twee maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den onderwijzer 1e klasse alhier L. W. van Eps is op grond van langdurigen dienst een jaar verlof verleend.

Aan Mej. I. Buncamper, onderwijzeres en hoofdvlechtster op St. Martin N G is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend, en Mej Elise Buncamper is tijdelijk in haar plaats aangesteld.

Aan den tijd. agent van politie tweede klasse alhier W G H. Willems is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De tijd. agenten van politie tweede klasse H. F. ten Holt en R Molenaar zijn op hun verzoek, eervol ontheven van hunne werkzaamstelling bij de politie.

De Gouverneur heeft bepaald, dat op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin Moeder op Zaterdag, den 2den Augustus a. s. bij zonsopgang de vlaggen op de openbare gebouwen, de forten op dit eiland, en op de gouvernements vaartuigen zullen worden geheschen, en met zonsondergang zullen worden nedergehaald

De Gouverneur heeft telegrafisch bericht van Z. E. den Minister van Koloniën ontvangen, dat de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin dit jaar als voor den oorlog wordt gevierd. Naar aanleiding hiervan is een commissie benoemd tot voorbereiding en leiding van de feestelijkheden, bestaande uit de volgende in alphabetische volgorde genoemde heeren Isaac Baiz, R J. Beaujon Jr., R F. W. Boskaljon, H. M. C. van Dijk, G. J. Ferguson, Jac. F. Haayen, en L Vente

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Aangeteekende stukken: Dometilia Daal, M. Jocobs, C. Muskus.

Idem Rebuten: John M. de Windt, Maria Feres, Bayrut, verzonden door Lóla Felix, Guillermo Pardo, Brooklyn, verzonden door Anna Scorrea.

Gewone stukken: Johana Angela, Aruba Phosphat Mij, Flora Basilio Pedro Celso Crespo, Dometilia Daal, Fermin de Casas y Gamelo, Nercilia Ch. de Pinedo, Joseph H. Dijck, Gerardo Ersteling (2), Juan Jose Faucito, Gendiey Twandan, Hendrica Kennep, Jose Angel Rodriguez Lopes, Mersedes de Rodriguez Lopez, Maria Macs, Alejandro Manetti, Carolina Fidangu Martus, B Montes, Erani Morales, Miguel A Murr & Ca., Arturo Omaña, Simon Paris, Johana Pinedo, E L Plet (3), Purdon & Cox Seferina Roch, Petra Romero Vda. de Moreno, Ilrahim Ei Tabbakk, Nicolas Trinidad, Alfredo Velasco, P. van Gastel, Maria Waster.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Mei.

Kantoren		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 8.050 22	f 18.458 93
2e district	Curaçao	428.50	– –
3e „	Curaçao	100	– –
4e „	Curaçao	30	658
5e „	Curaçao	17	80 40
Oranjestad	Aruba	100,25	228
3e district	Aruba		250
Kralendijk	Bonaire	810,50	560 31
Rincon	Bonaire	0 60	
Philipsburg	St Mart.	1,509.65	1.347,96
Oranjestad	St Eust.	954 12	6
Bottom	Saba	352,50	212 50
Windwards.	Saba	61	
Totaal		f 9,504.34	f 20 835.18

Koloniale Raad.

Verhooging van de Koloniale Begrooting van 1919.

Met genoegen heeft ondergeteekende kennis genomen van de bereidverklaring van Uwen Raad om tot verbetering van de onderwijstoestanden op de Bovenwindsche eilanden mede te werken Deze verbetering zal o m. mede en bestaan in verandering van de verhouding tusschen het Engelsch en het Nederlandsch op alle scholen Daaromtrent zullen Uwen Raad weldra voorstellen bereiken.

Hiervan wordt in de eerste plaats toename van het leerlingenaantal op de drie eilanden verwacht. De bestaande schoolgebouwen zullen in het algemeen die meerdere kinderen kunnen bevatten, dat te Philipsburg evenwel niet, de gehuurde woning te Bottom evenmin

Moge het aantal schoolgaande kinderen op St. Martin en Saba in de laatste jaren eenigszins afgenomen zijn, doordat inwoners zich tijdelijk of blijvend in het buitenland vestigden, daartegenover staat, dat bij invoering van de nieuwe onderwijsverordening, die gepaard gaat met wijziging van de voertaal op de scholen, een einde gemaakt moet worden aan de z. g bewaarschooltjes, waaraan thans oogluikend werd toegestaan ook kinderen boven 6 jaar, soms tot 10 jaar en ouder, door onbevoegden onderwijs in de gewone schoolvakken, doch in het Engelsch, te geven Van welingelichte zijde is medegedeeld, dat deze leerlingen in het algemeen de openbare school zullen bezoeken

Ondergeteekende acht het bouwen van beide scholen daarom urgent, vooral ook omdat, zal het onderwijs vruchten dragen, leerplicht niet lang uitgesteld kan worden, welks invoering opnieuw stijging van het aantal leerlingen mag doen verwachten.

Tot dat tijdstip wachten, of de school te Philipsburg in een huurhuis onder te brengen, wordt ongewenscht en onmogelijk geacht; ongewenscht, omdat het bestaande schoolgebouw in geen enkel opzicht aan te stellen hygiënische eischen voldoet, waardoor het achterstaat bij andere openbare en bijzondere scholen in de omgeving, bovendien in één ruimte vier of vijf leerkrachten bezwaarlijk die uitkomsten van hun onderwijs kunnen verkrijgen, als wel noodig is om het tot hooger peil op te voeren; onmogelijk: bij gemis aan een geschikt gebouw.

Ware toch zoo'n gebouw aanwezig geweest, dan had het Bestuur daarop reeds in 1915 de hand gelegd, toen op den onvoldoenden toestand van het schoolgebouw werd gewezen.

De huizen te Philipsburg zijn van dien aard, dat de vertrekken der benedenverdieping te laag zijn om als schoollokaal te worden benut, wat ook het geval was met de benedenverdieping der bijzondere school aldaar, die in 1917, nadat op de geringe hoogte dier lokalen door het schooltoezicht was gewezen, door twee nieuwe lokalen van goede afmetingen zijn vervangen Het ligt in de rede, dat het bestuur nu moeilijk de openbare school in een dergelijk woonhuis kan overbrengen

De nadeelen van het inrichten tijdelijk of voorgoed van een woonhuis of kerk tot school zijn reeds zoo vaak gebleken, dat ondergeteekende aan den wensch omtrent het voorloopig huren van een geschikt huis voor schoolgebouw te Philipsburg geen gevolg kan geven, al moet worden toegegeven, dat de prijzen der materialen thans nog hoog zijn.

Een compensatie kan echter worden verkregen door een besparing van kosten op de uitvoering van de beide werken, aangezien die nu nog kan plaats hebben onder deskundig toezicht door de tijdelijke aanwezigheid van een Ingenieur van den Rijkswaterstaat en een Opzichter van het Departement van Openbare werken op St. Martin.

Met het oog op de mogelijkheid om de openbare school te Bottom ook te doen strekken voor de kinderen van St John, werd reeds vóór den oorlog een nieuw schoolgebouw op de begrooting gebracht; de bestaande school te Bottom was ondergebracht in een woonhuis, dat niet alleen niet geheel afgewerkt was, doch ook geen afzonderlijke lokalen had en te weinig ruimte bood; de banken stonden tegen de wanden, de onderwijzer kon zich ternauwernood vóór de banken bewegen

Nadat het werk van de begrooting was afgevoerd, kwam het opnieuw op die van 1918 voor. In dat jaar nog heeft de waarnemende gezaghebber alle moeite gedaan en hebben ook de onderwijzers zich ingespannen om de ouders van St John's te bewegen, hun kinderen naar de Bottom te zenden, maar deze pogingen faalden, zelfs toen over voeding van Bestuurswege werd gesproken.

De moeilijke weg, dien de kinderen minstens tweemaal per dag hebben af te leggen om te Bottom naar school te gaan en de armoede zullen steeds de ouders van St. John's weerhouden hun kinderen naar Bottom ter school te zenden. Alleen eenige oudere kinderen van welgestelde ouders zullen komen. De overigen zullen van onderwijs verstoken blijven, wellicht alleen op een z. g. bewaarschool nog wat leeren lezen, rekenen en handwerken Of de armere en jongere kinderen door schoolvoeding naar de Bottom te krijgen zijn, wordt door den waarnemenden Gezaghebber op aannemelijke gronden betwijfeld

Ondergeteekende meent dan ook, dat het bouwen van twee scholen op Saba in het belang der bevolking is, waarom de jaarlijksche meerdere uitgaven voor jaarwedden en mogelijke pensioenen z. i. te verdedigen zijn.

Willemstad, den 22n. Juli 1919.

De Gouverneur van Curaçao,

O L HELFRICH.

Buitenland.

De Kerk in China.

Uit den mond van een Chineesch missionaris heeft een medewerker van de *Universe* aangeteekend, dat in China 9026 katholieke kerken en kapellen zijn. Het aantal priesters bedraagt 2297, waarvan 865 Chineezen; het aantal katholieken beloopt 2 millioen

Een bekeering.

De *Universe* weet te melden, dat de bekende Amerikaansche multimillionnair V. L Reed, die tijdens zijn leven reeds verschillende schenkingen aan katholieke instellingen deed, op zijn sterfbed tot het katholiek geloof is overgegaan Twee van zijn kinderen zijn eveneens katholiek geworden

Frankrijk.

De ontzettende schuldenlasten hebben ook de geldzorgen in Frankrijk op geduchte wijze doen toenemen

De toekomstige Fransche begrootingen zullen zoo heeft de heer Raoul Peret, voorzitter van de begrootingscommissie van de Kamer, verklaard, ruim 22 milliard bedragen! En daartegenover staan op het oogenblik 8 milliard inkomsten. Dat beteekend een deficit van 15 milliard jaarlijks. Het is maar beter dit rond uit te zeggen, meent de heer Raoul Peret, dan de minister van financiën Klotz na te doen, die van een begrooting van 16 milliard spreekt, maar een aantal jaarlijksche uitgaven ongedekt laat, struisvogelpolitiek om het schichtig oog van de belastingbetalers niet al te zeer te verschrikken.

Maar dit is nog niet alles Die jaarlijksche begrooting van 22 milliard zullen pas in 1920 beginnen Voor dien tijd heeft men het jaar 1919 nog te betalen en de uitgaven voor dat jaar zijn helaas nog vrij wel op oorlogspeil en dreigen . 44 milliard te zullen bedragen. Daartegenover zullen slechts zoo weinig inkomsten staan, dat de heer Ribot in den senaat verklaard heeft, dat er in 1919 nog wel 30 milliard geleend zal moeten worden.

Tegenover deze reusachtige uitgaven beteekenen de longste voorstellen tot belasting-verhooging van minister Klotz, voorstellen waarvan slechts ruim een milliard opbrengst verwacht wordt, al bitter weinig.

Men ziet dan ook met beklemming in Frankrijk de financieele lasten tegemoet en wat den levensstandaard betreft, is de bezorgdheid ook niet gering. Hoe duur het leven in Frankrijk worden zal, is nog moeilijk te schatten. Maar de huidige toestand is reeds zeer verontrustend.

Een bericht uit Parijs aan de „Times" vermeldt, dat het algemeen bureau voor statistiek vastgesteld heeft, dat van 1910 tot in 1918 de stijging van de levenskosten in Frankrijk 300 procent bedraagt, tegen 160 procent in Engeland en 100 procent in Amerika.

Als men nu nagaat, dat de bevolking van Frankrijk met Elzas Lotharingen in ronde cijfers een 40 millioen bedraagt, zal bij een tekort van 15 milliard per hoofd en per jaar de jaarlijksche belastingbijdrage 375 fr. beloopen.

Men mag benieuwd zijn, op welke wijze de minister van financiën zoo'n financieel lek zal weten te stoppen.

Aan de „Matin" ontleenen wij officieele cijfers over de vermindering der bevolking van verschillende gemeenten in het Maasdepartement, vergeleken bij 1914 Heele kantons hebben geen enkelen inwoner meer In 1914 had het arrondissement Verdun 67 171 inwoners, thans slechts 6165.

Amerika.

Volgens Amerikaansche bladen heeft te Houston in Texas—of liever boven die plaats—de eerste huwelijksvoltrekking in de lucht plaats gevonden Van den beganen grond sloegen 10.000 menschen nauwlettend gade, wat er 2000 voeten boven hunne hoofd gebeurde. Het huwelijk werd gesloten in een reusachtige Handley-Page bommenwerper, waarin zich 12 personen bevonden. De plechtigheid werd geleid door predikant Rees en het jonge paar bestond uit luit Meade en mej. Mariorie Dumont

Inspectie van het Onderwijs.

Studiebeurzen.

— De Inspecteur van het Onderwijs brengt ter kennis van het algemeen, dat aan jongelieden „van bijzonderen aanleg" in of afkomstig uit de kolonie Curacao op bepaalde voorwaarden „studiebeurzen" kunnen worden toegekend om in „Nederland" voor verschillende betrekkingen of beroepen te worden opgeleid Zoo noodig wordt reeds steun verleend om vooropleiding aan een school voor M U L O op Curaçao te doen plaats hebben.

— Jongelieden, die voor een studiebeurs in aanmerking wenschen te komen moeten den leeftijd van 12 jaar bereikt en dien van 19 jaar nog niet overschreden hebben.

— Ouders, voogden of verzorgers dezer jongelieden verbinden zich om naar vermogen in de opleiding van hun kind of pupil bij te dragen

— De opleiding kan omvatten de voortzetting van het in de kolonie of in Nederland ontvangen onderwijs aan een inrichting voor vakonderwijs, kweek- of normaalschool, een Gymnasium, Hoogere Burgerschool met drie of vijfjarigen cursus, school voor M U L O, koloniale landbouwschool en na het afleggen van het eindexamen aan een der genoemde inrichtingen, het volgen en het voleindigen van de studie aan een inrichting voor hooger of ander onderwijs

De studiebeurs wordt telkens voor een jaar verlengd.

Verlenging houdt verband met de vorderingen.

— De gegadigden worden aan een geneeskundig onderzoek onderworpen Bij geval er meer gegadigden dan beurzen zijn, heeft een vergelijkend onderzoek plaats

— Ouders voogden of verzorgers, die voor hun kind of pupil voor een studiebeurs in 1920 in aanmerking wenschen te komen moeten „voor 15 September a. s." een verzoek richten tot den Gouverneur gesteld op zegel van f. 0 50, waarbij een geboortebewijs wordt overgelegd

Deze stukken worden op Curaçao gezonden aan den Inspecteur van het onderwijs, op een der eilanden buiten Curaçao aan den Gezaghebber.

Curaçao, 1 Augustus 1919

De Inspecteur van het Onderwijs,

1—3 H MEERDINK

En Materias de Salud.

En materias de salud la prudencia aconseja no hacer experimentos con medicinas inferiores. Ahora como consecuencia de la guerra cuesta algo más la famosa *Emulsión de Scott* pero en medicinas lo barato es caro y más vale pagar lo que cuesta el famoso producto del hombre con el bacalao a cuestas, que arriesgar nuestra salud y la de nuestros familiares. 4